

Brusel 23. října 2025
(OR. en)

14410/25

AGRI 527
AGRIFIN 122
AGRISTR 36
AGRIORG 124
ENV 1095
POLCOM 310

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	22. října 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 872 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Strategie generační obměny v zemědělství

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 872 final.

Příloha: COM(2025) 872 final

EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 21.10.2025
COM(2025) 872 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Strategie generační obměny v zemědělství

{SWD(2025) 872 final}

1. ZAJIŠTĚNÍ BUDOUCNOSTI ZEMĚDĚLSTVÍ: STRATEGIE GENERAČNÍ OBMĚNY

Evropské zemědělství je více než jen výroba potravin. Zemědělci jsou základem našeho potravinového zabezpečení, představují klíčové spojence v oblasti konkurenceschopnosti, klimatických opatření a ochrany životního prostředí a mají zásadní význam pro zachování životaschopnosti venkovských oblastí. Zemědělství však čelí vážným tlakům, včetně stárnutí pracovní síly, úbytku obyvatel na venkově a náročného mezinárodního prostředí.

V roce 2020 činil průměrný věk zemědělců v EU 57 let, přičemž pouze 12 % bylo mladší 40 let⁽¹⁾. V této mladší skupině byly ženy zastoupeny pouze 2,5 %. Vzhledem k tomu, že potravinové zabezpečení je nezbytnou součástí širší evropské bezpečnosti a strategické autonomie, nejedná se pouze o demografické a obecněji společenské problémy. Jsou to strategické výzvy a je naší společenskou odpovědností je řešit.

Budoucnost potravinového zabezpečení v Evropě spočívá na bedrech dynamické nové generace zemědělců a prvovýrobců potravin.

Vize pro zemědělství a potraviny⁽²⁾ stanoví rámec pro přístup EU k tomu, aby zemědělství a primární sektor byly atraktivnější, konkurenceschopnější, obstály i v budoucnu a byly spravedlivější.

Díky novému přístupu navrhovanému pro příští víceletý finanční rámec se nám naskýtá příležitost: společná zemědělská politika (SZP) tradičně podporuje mladé zemědělce⁽³⁾ prostřednictvím zvláštních opatření a rozpočtu, mimo jiné prostřednictvím podpory na zahájení činnosti, vyšších sazeb podpory pro investice a úvěrových opatření. Pokud bude přijat nový návrh SZP na období po roce 2027⁽⁴⁾, mohla by být tato podpora ještě cílenější a ambicióznější. Specializovaná opatření, jako je startovací balíček pro mladé zemědělce, lepší zacílení finančních prostředků prostřednictvím postupně se snižujících plateb ve prospěch mladých zemědělců a podpora investic, by pomohla vytvořit potřebný impuls a zvýšila atraktivitu povolání pro mladé generace. SZP po roce 2027 bude rovněž těžit ze zvýšené součinnosti mezi politikami EU stanovené v národních a regionálních plánech partnerství⁽⁵⁾, kde budou mít členské státy flexibilitu při navrhování komplexního souboru opatření ve prospěch mladých zemědělců v různých oblastech politiky.

Tato strategie generační obměny v zemědělství, která je politickou prioritou Komise⁽⁶⁾, upřednostňuje politická opatření a podporu mladých a nových zemědělců, zejména těch, kteří jsou mladší 40 let. Zabývá se klíčovými překážkami zjištěnými prostřednictvím rozsáhlých konzultací⁽⁷⁾ se zúčastněnými stranami, se zvláštním důrazem na mladé zemědělce a mládež na venkově, a údaji z různých zdrojů⁽⁸⁾. Podporuje také starší zemědělce, aby důstojně předali své podnikání další generaci zemědělců, a vybízí členské státy, aby zajistily spravedlivé a spolehlivé důchodové systémy, a to vše v rámci širšího úsilí o podporu inkluzivního a

⁽¹⁾ Eurostat, [Zemědělci a pracovní síla v zemědělství](#), 2020.

⁽²⁾ [Vize pro zemědělství a potraviny Společné utváření atraktivního zemědělského a potravinářského odvětví EU pro budoucí generace.](#)

⁽³⁾ Ustanovení čl. 4 odst. 6 nařízení (EU) 2021/2115, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány SZP.

⁽⁴⁾ COM/2025/560 final.

⁽⁵⁾ COM/2025/565 final

⁽⁶⁾ [Pověřovací dopis komisaři Hansenovi.](#)

⁽⁷⁾ Pracovní dokument útvarů Komise, *konzultace se zúčastněnými stranami – souhrnná zpráva* přiložená k této strategii.

⁽⁸⁾ Mladí zemědělci v zemědělství EU – analytický přehled č. 10, GR pro zemědělství a rozvoj venkova.

odolného rozvoje venkova. Je v souladu s postoji vyjádřenými v Evropském parlamentu ⁽⁹⁾, Radě ⁽¹⁰⁾ a s výsledky strategického dialogu ⁽¹¹⁾.

Venkovské oblasti podél východních hranic EU zasažené útočnou válkou Ruska proti Ukrajině čelí specifickým socioekonomickým a bezpečnostním tlakům, které vyžadují trvalou podporu v rámci tohoto širšího úsilí. Zajištění udržitelného, produktivního a odolného zemědělství dnes vyžaduje rozhodná opatření. Pokud nezasáhneme nyní, trend stárnutí se projeví a obměna bude mnohem obtížnější. To vyžaduje okamžitá opatření na úrovni EU a na vnitrostátní a regionální úrovni, přičemž je třeba zaujmout meziresortní přístup.

I když veřejná podpora zůstává klíčová, skutečný posun nastane až s nezbytnými **reformami, především na vnitrostátní a regionální úrovni**, které odstraní hlavní překážky generační obměny. To zahrnuje **potřebu zlepšit přístup k financování a půdě, posílit předávání dovedností a znalostí a zvýšit atraktivitu života na venkově**, a to poskytováním lepších veřejných služeb a odpovídající infrastruktury, která je inkluzivní a přístupná a zohledňuje potřeby osob se zdravotním postižením a skupin ohrožených diskriminací. V této souvislosti může podpora kulturních iniciativ pomoci posílit sociální vazby a zvýšit atraktivitu života na venkově. „**Právo setrvat**“ se uplatňuje na zahájení činnosti mladých zemědělců, kteří si přejí zůstat a začít podnikat na svém území.

Inovace navíc ovlivní konkurenceschopnost a transformaci zemědělství. Nová generace zemědělců má velký potenciál tuto transformaci podpořit. **Mladí zemědělci jsou podnikaví a přizpůsobiví; často stojí v čele, pokud jde o zavádění nových technologií, udržitelných postupů a diverzifikovaných obchodních modelů.** Jejich zapojení je nezbytné pro vytvoření pokrokového a odolného zemědělského odvětví.

Tyto příležitosti by mohly být v budoucnu ještě větší, neboť se navrhuje výrazné navýšení celkového rozpočtu na výzkum a inovace v rámci navrhovaného Evropského fondu pro konkurenceschopnost (ECF) ⁽¹²⁾ a navrhovaného nového rámcového programu pro výzkum

⁽⁹⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 19. října 2023 o generační obměně v zemědělských podnicích budoucnosti v EU ([2022/2182\(INI\)](#)).

⁽¹⁰⁾ Závěry Rady o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU (LTVRA) [15631/23](#).

⁽¹¹⁾ [Strategický dialog o budoucnosti zemědělství v EU. Společná perspektiva pro zemědělství a potraviny v Evropě](#), 2024.

⁽¹²⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro konkurenceschopnost („ECF“), včetně zvláštního programu pro činnosti v oblasti obranného výzkumu a inovací, a kterým se

a inovace ⁽¹³⁾). Přístup k plánování na období 2028–2034 navržený v rámci plánů národního a regionálního partnerství by v případě přijetí umožnil členským státům dosáhnout součinnosti napříč oblastmi politiky s cílem lépe řešit výzvy a poskytnout tak smysluplnou politickou reakci pro mladé zemědělce a občany žijící ve venkovských oblastech.

2. IDENTIFIKACE PŘEKÁŽEK GENERAČNÍ OBMĚNY

V letech 2004 až 2024 vzrostl podíl obyvatel Evropské unie starších 65 let z 16 % na 22 %, zatímco podíl obyvatel ve věku 0–19 let klesl z 22 % na 20 %⁽¹⁴⁾. Tento posun se týká mnoha odvětví, ale dopad je obzvláště citelný ve venkovských oblastech a zejména v zemědělství.

Stárnutí v zemědělství je rychlejší než v jiných odvětvích. Mnohem více zemědělských podniků řídí zemědělci, kteří překročili věk odchodu do důchodu (33,2 %), než mladí zemědělci (12 %) ⁽¹⁵⁾, ačkoli se tento poměr v jednotlivých členských státech liší. Tato nerovnováha spolu s podobnými trendy v odvětví rybolovu a akvakultury ohrožuje dlouhodobé potravinové zabezpečení, strategickou autonomii EU v oblasti produkce potravin a budoucnost evropské zemědělské krajiny.

Mladé lidi od vstupu do zemědělství odrazuje řada vzájemně propojených překážek, jako jsou přístup k půdě, dostupný úvěr a základní dovednosti / odborné znalosti. Předávání zemědělských podniků vyžaduje dlouhodobé investice a často zahrnuje složité právní, finanční a emocionální otázky, zejména v případě rodinných zemědělských podniků. V kombinaci s kapitálově náročnou povahou moderního zemědělství tyto problémy odrážejí mnoho potenciálních nových účastníků na trhu.

Zemědělci obhospodařují přibližně 40 % celkové rozlohy EU ⁽¹⁶⁾, čímž se toto odvětví stává ústředním prvkem potravinového zabezpečení, dynamických venkovských oblastí a klíčových environmentálních služeb, jako je odolnost vůči změně klimatu a vodohospodářství a zachování biologické rozmanitosti. Aktivním obhospodařováním půdy také snižují rizika extrémních klimatických jevů a posilují odolnost venkova. To je důležité zejména v nejvzdálenějších regionech Unie, které jsou silně závislé na zemědělství a zranitelnější vůči klimatickým jevům a přírodním katastrofám.

Zajištění generační obměny, zejména v rodinných zemědělských podnicích, je nezbytné pro zachování potravinového zabezpečení, předávání znalostí a sladění produktivity s udržitelností. Kromě produkce potravin a udržitelného hospodaření s půdou se mnoho zemědělců podílí na výrobě obnovitelné energie prostřednictvím bioenergie, solární a větrné energie, čímž podporují cíle v oblasti klimatu i energetické bezpečnosti, zatímco budoucí

zrušují nařízení (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783 a mění nařízení (EU) 2021/696, (EU) 2023/588, (EU) [EDIP], COM(2025) 555 final, kapitola „Zdraví, biotechnologie, zemědělství a bioekonomika“.

⁽¹³⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa na období 2028–2034, stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušuje nařízení (EU) 2021/695, COM/2025/543 final, pilíř II, tematická oblast „Zdraví, biotechnologie, zemědělství a bioekonomika“.

⁽¹⁴⁾ Eurostat, [Demografie Evropy, vydání 2025](#).

⁽¹⁵⁾ Eurostat, [Statistika zemědělství – rodinné zemědělství v EU, 2020](#).

⁽¹⁶⁾ Eurostat, [Zemědělské podniky a zemědělská půda v Evropské unii, 2020](#).

reformy mohou optimalizovat připojení k síti, zvýšit příjmy zemědělských podniků a poskytnout komunitám energii vyráběnou na místě.

Generační obměna je nezbytná pro to, aby zemědělství bylo nadále důležité, konkurenceschopné a inovativní a aby pro více než 450 milionů spotřebitelů v EU byly zajištěny dodávky bezpečných, udržitelných a cenově dostupných potravin. Cenová dostupnost potravin zůstává problémem, protože vysoké ceny zatěžují rozpočty domácností, zejména nízkopříjmových skupin.

Aby se zemědělství stalo pro mladé lidi životaschopnou a naplňující volbou povolání, je třeba podniknout kroky nejen v zemědělském sektoru. Počet mladých lidí na venkově se snižuje. Mezi lety 2013 a 2019 klesl počet mladých lidí ve věku 15–24 let žijících ve venkovských oblastech v EU-28 ⁽¹⁷⁾ z 3,6 milionu na 1,9 milionu a počet mladých lidí ve věku 25–29 let klesl z 6,9 milionu na 5,9 milionu ⁽¹⁸⁾.

Budoucnost zemědělců závisí na tom, zda se venkovské oblasti stanou **silnějšími, propojenějšími, odolnějšími a prosperujícími** v souladu s dlouhodobou vizí pro venkovské oblasti EU ⁽¹⁹⁾. Klíčem k udržení mladých lidí, uplatnění „práva setrvat“ a přilákání nových zemědělců jsou živá společenství, kvalitní infrastruktura, dostupné služby, atraktivní a kvalitní vzdělávání a odborná příprava, jakož i pracovní příležitosti mimo zemědělství a silné sociální vazby. Venkovské oblasti jsou pro náš evropský způsob života klíčové a je třeba zajistit, aby zůstaly atraktivním místem pro život.

„Zemědělci budoucnosti“ se budou zapojovat do diverzifikovanějších sítí, které budou zahrnovat nové účastníky zemědělství, různé modely zemědělství a podnikání, včetně modelů spojených se sociální ekonomikou, a inovativní partnerství, což bude odrážet rostoucí rozmanitost potravinových systémů ⁽²⁰⁾. Nové formy spolupráce, jako jsou partnerství, mezigenerační výměny, synergie s jinými odvětvími a sdílení půdy, hrají roli tím, že snižují překážky vstupu a posilují vazby mezi komunitami. Tyto modely pomáhají vytvářet inkluzivnější a odolnější zemědělské systémy, které následně přispívají k sociální a ekonomické životaschopnosti venkovských oblastí. S podporou družstev a organizací producentů nabízejí praktické cesty pro nováčky a zároveň posilují strukturu venkovského života.

Budoucnost zemědělství a venkovských oblastí v konečném důsledku závisí na vytvoření vhodných podmínek, aby zde mladí lidé mohli budovat svůj život a kariéru a aby zemědělství mohlo i nadále přispívat k odolné a udržitelné EU.

3. UVOLNĚNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ PRO NOVOU GENERACI EVROPSKÝCH ZEMĚDĚLCŮ

Zemědělství v EU nabízí široký a vyvíjející se soubor příležitostí, jak přilákat, podpořit a udržet mladé a nové zemědělce a zemědělské pracovníky. Relevantní zůstávají různé modely zemědělských podniků, z nichž každý různými způsoby přispívá k produktivitě, odolnosti vůči změně klimatu, environmentální udržitelnosti, zachování venkovských a místních tradic jako nedílné součásti kulturního dědictví Unie a udržitelnosti potravinových

⁽¹⁷⁾ EU-28 zahrnuje Spojené království před jeho odchodem z EU k 31. lednu 2020.

⁽¹⁸⁾ [Mladí lidé v zemědělství a ve venkovských oblastech – Evropská komise](#).

⁽¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období (Úř. věst. L, 19.9.2025).

⁽²⁰⁾ [Archiv publikací Společného výzkumného střediska – Zemědělci budoucnosti](#).

systémů a přitahuje nové profily mladých zemědělců. Přijetí této rozmanitosti zajišťuje, že odvětví je inkluzivní a reaguje na různé podmínky, na potřebu diverzifikace zemědělství s cílem zajistit potravinové zabezpečení, zejména v izolovaných oblastech, na požadavky spotřebitelů a na obchodní vize. Ať už prostřednictvím inovací, nebo tradičních dovedností, mladí zemědělci hrají zásadní roli při utváření budoucnosti zemědělství.

Diverzifikace zemědělských činností a produktů přispívá k odolnosti odvětví tím, že rozšiřuje zdroje příjmů: agroturistika, zpracování v zemědělských podnicích, integrované zemědělsko-akvakulturní systémy, biohospodářská řešení, jako je výroba obnovitelných materiálů a bioenergie nebo krmiv z řas, nebo sekvestrace uhlíku patří mezi činnosti, které mají významný potenciál přispět k životaschopnému životu na venkově. Například biohospodářství a oběhová řešení přeměňují odpad na zdroje a energii a zároveň přispívají ke strategické autonomii Unie a cílům v oblasti klimatu a životního prostředí. V této souvislosti vznikají nová pracovní místa s více příležitostmi. Pro mnoho mladých zemědělců, kteří se zemědělství často věnují na částečný úvazek nebo vedle jiného zaměstnání, mohou být tyto příležitosti klíčové pro budování flexibilní a stabilní profesní kariéry v širším zemědělském sektoru.

Generační obměnu nepohání pouze společná zemědělská politika. **Pro přilákání mladých a nových lidí jsou zásadní širší investice do infrastruktury a služeb na venkově**, včetně dostupné a inkluzivní kvalitní zdravotní a dlouhodobé péče, vzdělávání a odborné přípravy, bydlení, vody, infrastruktury, péče o děti, dopravy, digitální komunikace a služeb pro volný čas v souladu s evropským pilířem sociálních práv.

Politika soudržnosti doplňuje intervence poskytované společnou zemědělskou politikou a zajišťuje významnou podporu ve venkovských oblastech. Podporuje hospodářské, sociální a územní cíle prostřednictvím cílených investic, mimo jiné do širokopásmového připojení na venkově, čisté energie, zdraví, vzdělávacích dovedností, zaměstnanosti, sociálního začleňování a místní infrastruktury. Tyto investice přinášejí venkovským oblastem přidanou hodnotu a blahobyt. Přezkum programů politiky soudržnosti v polovině období ⁽²¹⁾ rovněž poskytuje pobídky a možnosti flexibility na podporu prioritních cílů, jako je vodohospodářská odolnost, bydlení, transformace energetiky a konkurenceschopnost a inovace, což jsou všechny relevantní otázky pro venkovské oblasti.

S transformací zemědělství prostřednictvím konsolidace, integrací hodnotového řetězce, zaváděním technologií a přizpůsobením se změně klimatu vyvstává potřeba nástrojů, které zemědělcům a tvůrcům politik pomohou předvídat a reagovat pomocí koordinovaných opatření zaměřených na budoucnost, a to v souladu s platnými pravidly státní podpory.

4. NOVÉ PLÁNY SZP A PLÁNY NÁRODNÍHO A REGIONÁLNÍHO PARTNERSTVÍ: PODPORA POZITIVNÍCH ZMĚN

Společná zemědělská politika hraje ústřední roli při vytváření příležitostí pro udržitelný rozvoj podniků tím, že zlepšuje přístup k financím, znalostem a inovacím, zatímco opatření členských států se rovněž zabývají klíčovými překážkami, jako je přístup k půdě pro nové účastníky na trhu. ⁽²²⁾

⁽²¹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

⁽²²⁾ Evropská komise – Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova – Oddělení A.3 (2025): Hodnocení strategií generační obměny v členských státech EU – zpráva.

Návrh víceletého finančního rámce SZP na období po roce 2027 představuje významný krok směrem k modernějšímu, inkluzivnějšímu a na budoucnost orientovanému evropskému zemědělství, jehož jádrem je generační obměna.

V případě přijetí by mohl usnadnit vstup nových zemědělců spolu s posílenou podporou výzkumu a inovací, která je zásadní pro generační obměnu, modernizaci a produktivitu, vytváření hospodářských příležitostí a zlepšování životních podmínek na venkově podporujících rozmanitost a inkluzivitu. V příštím návrhu víceletého finančního rámce Komise rovněž předkládá integrovanější přístup k podpoře venkova v rámci SZP i mimo ni. Investice vyžadují koordinované kroky napříč vládními resorty a úrovněmi správy, podpořené nezbytnými reformami. Návrh SZP je ústředním bodem návrhu Komise na nové plány národního a regionálního partnerství, doplněný opatřeními EU a národními a regionálními iniciativami.

Plán národního a regionálního partnerství musí obsahovat opatření k řešení generační obměny, včetně přípravy vnitrostátní strategie, která určí demografické trendy, zaměří se na překážky vstupu a definuje cílená podpůrná opatření. Aby byly tyto strategie účinné, musejí být komplexní, odrážet složitou realitu, s níž se zemědělci v jednotlivých členských státech potýkají, a zároveň zajistit soudržnost s širšími vnitrostátními a regionálními snahami o oživení venkovských oblastí a přispět ke společnému úsilí EU o generační obměnu. Členské státy by musely stanovit konkrétní cíle pro generační obměnu, pravidelně podávat zprávy o pokroku a v případě nedostatečných výsledků je upravit a vysvětlit, jak plán soustředí zdroje na podporu generační obměny. Komise by zase pomocí referenčních hodnot a specializovaných doporučení SZP řídila vnitrostátní politiky, čímž by zajistila odpovědnost a soulad s celoevropskými cíli. **Ústředním bodem této nové strategie je komplexní „startovací balíček“ pro mladé zemědělce,** který zahrnuje podporu na zahájení činnosti, investiční podporu, přístup k finančním nástrojům a příznivá daňová opatření. Doplnková opatření podporují zakládání podniků, inovační partnerství, programy nástupnictví, školení a pomocné služby, které jim pomáhají lépe sladit pracovní a soukromý život. V zájmu zlepšení dostupnosti a účinnosti se navrhuje, aby veškerá podpora byla dostupná prostřednictvím jednotného kontaktního místa v každém členském státě.

Zejména ty členské státy, které zaostávají, by měly zdvojnásobit své úsilí o generační obnovu, aby byly úspěšné. V rámci budoucího řídicího mechanismu Komise doporučí členským státům, aby na tento účel investovaly alespoň 6 % svých vyhrazených prostředků na zemědělství ⁽²³⁾. V případě potřeby by tato částka mohla být navýšena, aby byla zajištěna dostatečná úroveň financování v rámci NRP pro realizaci národní strategie.

Díky této kombinaci vnitrostátních závazků, měřitelných cílů a pokynů Komise by navrhovaná nová SZP posílila svou úlohu jako hnací síla obměny, která by mladým zemědělcům umožnila budovat životaschopnou kariéru a zajistila dlouhodobou udržitelnost evropského zemědělství.

⁽²³⁾ 6 % částek uvedených v příloze XVIII [nařízení o NRP – COM(2025) 565 final].

Stěžejní iniciativy⁽²⁴⁾

- *Komplexní a povinné strategie generační obměny v zemědělství v každém členském státě, posílené o jasné požadavky na určení demografických trendů, překážek vstupu a cílených podpůrných opatření.*
- *Členské státy zdvojnásobí úsilí v oblasti generační obnovy. Pro budoucí programování NRPP Komise v rámci budoucího řídicího mechanismu doporučí, aby členské státy na tento účel investovaly alespoň 6 % svých účelově vázaných výdajů na zemědělství, které mohou dále doplnit dalšími prostředky z NRP, aby zajistily dostatečné financování pro realizaci národní strategie.*
- *„Startovací balíček pro mladé zemědělce“, jehož cílem je usnadnit vstup mladých zemědělců do odvětví a zahájení jejich činnosti prostřednictvím komplexního balíčku intervencí.*

5. PLNĚNÍ CÍLŮ STRATEGIE: DALŠÍ KROKY PRO GENERAČNÍ OBMĚNU

Aby se generační obměna stala trvalou realitou evropského zemědělství, je nezbytné, aby v centru pozornosti při tvorbě politik byli mladí zemědělci. S cílem zajistit, že mladí zemědělci budou nejen podporováni, ale také aktivně zapojeni, zavedla Komise strukturované **zapojení mladých lidí**, aby se jejich hlasy promítly do tvorby a provádění politiky. V rámci tohoto přístupu uspořádala Komise v tomto funkčním období dva dialogy s mladými lidmi o politice⁽²⁵⁾, během nichž se diskutovalo o generační obměně a které mladým lidem poskytly příležitost spoluutvářet zemědělskou politiku.

Na vnitrostátní úrovni se členské státy vyzývají, aby do monitorovacích výborů zapojily zástupce mladých zemědělců⁽²⁶⁾, aby se zajistilo, **že jejich perspektivy budou podkladem pro politická rozhodnutí** v rámci SZP. To vytváří institucionální prostor pro jejich hlas v rozhodovacím procesu, který jim umožňuje přispět ke zlepšení implementace a posílit odpovědnost za plnění závazků generační obměny.

Přímým zapojením mladých lidí do tvorby zemědělské politiky vytváří tato strategie základ pro větší odpovědnost, citlivější podporu a dynamický zemědělský sektor orientovaný na budoucnost. Odráží závazek EU zajistit, aby ti, kdo jsou připraveni vést evropské zemědělství do budoucnosti, měli potřebné nástroje i hlas.

S cílem navázat na tuto dynamiku budou dialogy s mladými lidmi o politice pokračovat každoročně po celou dobu tohoto mandátu a umožní pravidelnou výměnu názorů, sdílení zkušeností a debatu o klíčovách politických otázkách, čímž se zajistí, že všechny názory mladých lidí budou vyslyšeny.

KLÍČOVÉ CÍLE A STRATEGICKÉ PRIORITY

Hlavním cílem této strategie je zajistit dlouhodobou odolnost zemědělského odvětví podporou příjmů zemědělských podniků. To má zásadní význam nejen pro životaschopnost venkovských oblastí, ale také pro potravinové zabezpečení Evropy. To znamená pomáhat zemědělcům budovat ekonomicky životaschopné a udržitelné podniky, které obstojí i v budoucnu. K dosažení tohoto cíle jsou inovace a podnikání základními průřezovými faktory.

⁽²⁴⁾ Několik z předložených akcí a iniciativ vychází z návrhů stanovených pro víceletý finanční rámec na období po roce 2027. Vzhledem k tomu, že tyto návrhy podléhají postupu spolurozhodování, bude jejich konečný obsah záviset na výsledku legislativního procesu.

⁽²⁵⁾ https://agriculture.ec.europa.eu/overview-vision-agriculture-food/young-people-agriculture-and-rural-areas_cs

⁽²⁶⁾ Podle článku 124 nařízení (EU) 2021/2115.

Podpora mladých a nových zemědělců, aby mohli využívat nově vznikající příležitosti, a **podpora diverzifikace příjmů zemědělských podniků jsou klíčové**. Cílem je zvýšit odolnost zemědělců a snížit jejich závislost na dotacích v dlouhodobém horizontu. Vychází mimo jiné z potenciálu bioekonomiky, energie z obnovitelných zdrojů, přírodních a uhlíkových kreditů a krátkých dodavatelských řetězců.

Strategie uznává, že zemědělství musí poskytovat stabilní a **spravedlivý příjem prostřednictvím spravedlivých cen** ⁽²⁷⁾, aby bylo možné zajistit životaschopný a atraktivní způsob obživy. Účastníci dialogu s mladými lidmi o politice ⁽²⁸⁾ označili spravedlivý příjem za nejnaléhavější výzvu. Pro mnoho mladých Evropanů představují omezené ekonomické vyhlídky nadále překážku pro vstup do zemědělství. Komise tyto obavy uznává a již je řeší prostřednictvím širších iniciativ, včetně reforem a nových nástrojů zaměřených na posílení spravedlnosti a transparentnosti v zemědělském a potravinovém řetězci ⁽²⁹⁾. Je důležité připomenout klíčovou úlohu organizací producentů, které mohou posílit vyjednávací sílu zemědělců, zlepšit přístup na trh a přispět ke spravedlivějším příjmům.

Panuje široká shoda ⁽³⁰⁾ na tom, že pět oblastí naléhavě vyžaduje opatření: přístup k financování, vzdělávání, odborné přípravě a dovednostem, půdě, přiměřené životní úrovni ve venkovských oblastech a pomoci při nástupnictví a odchodu do důchodu. Tyto výzvy jsou řešeny v pěti strategických blocích, z nichž každý má klíčové stěžejní iniciativy a podpůrná opatření:

A. Přístup k úvěrům a financování

Přístup k financování zůstává velkou výzvou pro všechny zemědělce, zejména pro mladé a nové zemědělce, protože založení nebo převzetí zemědělského podniku vyžaduje vysoké počáteční investice s opožděnou a často nepředvídatelnou nebo nejistou návratností. Mnozí začínají svou cestu zatížení dluhem, což ztěžuje financování nových činností, zavádění udržitelných postupů nebo modernizaci vybavení. V roce 2023 měli mladí zemědělci poměr závazků k aktivům více než 20 % ve srovnání s 8 % u zemědělců starších 65 let ⁽³¹⁾, což poukazuje na větší finanční tlak, jemuž čelí mladší generace.

V roce 2022 se mladí zemědělci v EU-27 potýkali s nedostatkem finančních prostředků ve výši 14,1 miliardy EUR, což představuje 22 % celkového deficitu tohoto odvětví, a od roku 2017 jde o nárůst o 11 % ⁽³²⁾. Nový průzkum platformy fi-compass EIB ⁽³³⁾ ukazuje, že v klíčových odvětvích nedošlo ke zlepšení: v odvětví obilovin, olejnatých semen a bílkovinných

⁽²⁷⁾ Neexistuje žádná oficiální definice „spravedlivé ceny“, nicméně rozumný výklad je takový, který pokrývá veškeré náklady na udržitelnou produkci, zajišťuje slušný příjem pro výrobce a zůstává dostupný pro spotřebitele.

⁽²⁸⁾ [Dialog s mladými lidmi o politice v oblasti zemědělství](#).

⁽²⁹⁾ Navrhované změny nařízení o společné organizaci zemědělských trhů měly za cíl posílit postavení zemědělců při vyjednávání smluv, podpořit spolupráci a zlepšit přenos cen. Současně se nová pravidla pro přeshraniční vymáhání v rámci směrnice o nekalých obchodních praktikách zaměřují na lepší ochranu zemědělců. Toto úsilí doplňuje středisko EU pro sledování zemědělsko-potravinového řetězce (AFCO), které bude poskytovat údaje o tvorbě cen na podporu spravedlivějších politických rozhodnutí.

⁽³⁰⁾ Pracovní dokument útvarů Komise, *konzultace se zúčastněnými stranami – souhrnná zpráva* přiložená k této strategii.

⁽³¹⁾ Údaje sítě FADN.

⁽³²⁾ Fi-compass, [Financing Gap in Agriculture & Agri-Food \(Nedostatek financování v zemědělském a zemědělsko-potravinářském odvětví\)](#), RTW, 2023.

⁽³³⁾ Jedná se o předběžné výsledky průzkumu, který platforma fi-compass provedla v roce 2025 a který se týkal všech tří pododvětví a jehož výsledky budou v blízké budoucnosti zveřejněny na internetových stránkách fi-compass.

plodin chybí 4,9 miliardy EUR; v odvětví zeleniny 3,2 miliardy EUR a v odvětví dojníc 0,4 miliardy EUR. Tento rostoucí rozdíl zdůrazňuje ústřední roli mladých zemědělců při uspokojování investičních potřeb odvětví a naléhavost řešení jejich finančních omezení.

Jedním z nejpálčivějších problémů je omezený přístup k finančním produktům na míru. Mladí zemědělci **mají často problém získat dlouhodobé půjčky**, zejména na dobu delší než 12 let, a to kvůli nedostatečnému zajištění nebo úvěrové historii. Aby se tyto překážky odstranily, musí být finanční nástroje, jako jsou půjčky a záruky, navrženy speciálně pro ně. Tyto nástroje mohou podporovat širokou škálu investic, od rozvoje podnikání a přizpůsobování se změně klimatu až po digitalizaci a postupné získávání zemědělských podniků prostřednictvím odkupu podílů. Měly by být rovněž přizpůsobeny zvláštnostem alternativních obchodních modelů, jako jsou družstva a sociální podniky. Partnerství veřejného a soukromého sektoru a intenzivnější spolupráce se skupinou Evropské investiční banky (dále jen „skupina EIB“) a dalšími finančními institucemi mohou dále usnadnit přístup k financování, zatímco protizáruky by mohly nabídnout nevyužitý potenciál pro členské státy, které chtějí podpořit generační obměnu. Komise společně se skupinou EIB prozkoumá formy podpory pro mladé a nové zemědělce, včetně systémů záruk a subvencí úrokových sazeb.

Financování je nezbytné zejména při nabývání pozemků. Mladí zemědělci musí mít možnost využívat nástroje spolufinancované EU k nákupu zemědělské půdy bez zbytečně omezujících podmínek. To by jim umožnilo konsolidovat své operace a investovat do dlouhodobých zlepšení, jako jsou zdraví půdy, agroekologické postupy nebo sekvestrace uhlíku. Přístup k půdě zůstává hlavní překážkou a usnadnění nákupu půdy má zásadní význam pro zajištění dlouhodobé životaschopnosti.

Investice do inovací a moderních technologií jsou zároveň nezbytné pro zlepšení produktivity, zvýšení odolnosti a podporu ekologické transformace. Financování musí jít nad rámec běžných nástrojů, aby mladí zemědělci mohli zavádět nové techniky, digitální nástroje a udržitelná řešení, která jim umožní čelit výzvám spojeným se změnou klimatu a měnícími se požadavky trhu. To se týká zejména ekologického zemědělství, kde nižší výnosy mohou zvýšit finanční riziko. V tomto ohledu mají zásadní význam účinné nástroje řízení rizik, a přestože by nové přechodné platby ve výši 200 000 EUR v rámci budoucí SZP, pokud bude přijata, mohly představovat dobrý příklad pro podporu ekologického zemědělství a transformace, k řešení rozsahu aktuálních problémů bude zapotřebí více zdrojů.

Změny právních předpisů navíc zemědělcům ztěžují provádění dlouhodobých investic s důvěrou. Půjčky si berou na základě platných pravidel, aby pak před splacením svých investic čelili změnám těchto pravidel, což narušuje právní jistotu a předvídatelnost. Klíčovým cílem Vize Komise pro zemědělství a potravinu je proto předvídatelnější zemědělsko-potravinářské odvětví do roku 2040. Komise se zavazuje, že při zvažování regulačních změn, které mají dopad na zemědělské podniky, zajistí dostatečná přechodná období.

V této souvislosti je i nadále zásadní financování SZP a vnitrostátní financování. Podpora na zahájení činnosti a cílená investiční podpora jsou zásadní pro pomoc mladým zemědělcům při zahájení podnikání, budování odolnosti a řízení tržních i klimatických rizik. Přechodné paušální částky, jako jsou částky předpokládané v rámci budoucí SZP, by mohly rovněž hrát cennou roli při podpoře zemědělců v kritických počátečních fázích přizpůsobování se těmto výzvám.

Navrhovaný ECF by spolu s druhým pilířem programu Horizont Evropa mohl zemědělcům, včetně mladých a začínajících, nabídnout způsoby financování k rozšíření jejich podnikání a překonání strukturálních překážek. V souladu se strategií EU pro začínající a rychle se

rozvíjející podniky ⁽³⁴⁾ tyto nástroje mobilizují kapitál, řeší mezery ve financování růstu a podporují začínající zemědělsko-potravinářské podniky ve venkovských oblastech. Mladý zemědělec, který založí startup na venkově, může dále expandovat díky přístupu k těmto nástrojům, včetně Evropské rady pro inovace, pokud je to relevantní.

Klíčem k uvolnění potenciálu nové generace a k podpoře udržitelné transformace zemědělství EU budou přizpůsobené finanční nástroje a integrované podpůrné mechanismy zaměřené na kombinaci veřejného a soukromého financování.

Stěžejní iniciativy

- *V návrhu budoucí SZP se ztrojnásobila maximální výše podpory SZP (hrubý grantový ekvivalent) na zahájení činnosti mladých zemědělců, pokud je podpora poskytována prostřednictvím finančních nástrojů (ze 100 000 EUR na 300 000 EUR), což umožní mnohem vyšší objem půjček na projekt anebo výrazné snížení úrokových plateb.*
- *Návrh rovněž stanoví vyšší míru investiční podpory až do výše 85 % a možnost, aby členské státy stanovily minimální výši výdajů nebo vyšší míru spolufinancování EU pro mladé zemědělce.*

Opatření navrhovaná v rámci stávající SZP a v návrhu SZP na období 2028–2034		
Podpora finančního návrhu a zvyšování povědomí	Poskytovat technickou pomoc při navrhování a provádění finančních nástrojů přizpůsobených mladým zemědělcům. To zahrnuje koučování a podporu prostřednictvím platforem, jako je fi-compass, a také rozšířenou a dostupnou komunikaci a šíření informací v rámci sítě SZP s cílem zvýšit povědomí o možnostech financování.	2. čtvrtletí 2026 a současná SZP
Přístup k financování a lepší řízení rizik ve strategiích členských států a prostřednictvím startovacího balíčku	• Opatření týkající se přístupu mladých zemědělců k finančním prostředkům v rámci strategií generační obměny a zvážit použití dalších opatření, jako jsou vyšší sazby grantů nebo bonusové body při výběru projektů pro nedostatečně zastoupené skupiny, se zvláštním zřetelem na mladé zemědělkyně. • Poskytovat úvěrové a záruční fondy určené mladým zemědělcům, včetně nástrojů se sníženými úrokovými sazbami, nižším zajištěním, lhůtami odkladu a delšími dobami splácení, v rámci vnitrostátních přidělů členských států a prostřednictvím nástrojů v rámci startovacího balíčku, včetně nástrojů pro ekologické zemědělství. •	Nová SZP – od roku 2028

⁽³⁴⁾ Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie EU pro startupy a scaleupy: Pro rozjezd a růst podnikání si zvolte Evropu, COM(2025) 270 final.

Podnikatelské plány	Poradenské služby na podporu mladých zemědělců a nových účastníků na trhu při vypracovávání a aktualizaci podnikatelských plánů a zároveň posílení vazeb mezi městem a venkovem.	Od 4. čtvrtletí 2025
Opatření navrhovaná v rámci jiných politik EU		
Vyhrazené úvěrové obálky EIB	Podporovat a monitorovat úvěrové obálky EIB pro zemědělství a bioekonomiku, včetně financování určeného mladým zemědělcům. Zajistit transparentnost a podávání zpráv o konkrétních výdajích ve prospěch této skupiny. Povzbuzovat EIB, aby kromě záruk EU navýšila financování z vlastních rizik. Prozkoumat formy podpory pro mladé a nové zemědělce, včetně systémů záruk a subvencí úrokových sazeb.	2025–2027 a poté nová biohospodářská strategie EU
Podpora v rámci vhodných nástrojů ve spolupráci s EIBG a dalšími prováděcími partnery	Uspadnit mladým zemědělcům přístup k financování prostřednictvím vhodných nástrojů, zejména záruk a kapitálových produktů vyvinutých ve spolupráci s EIF, EIB nebo jinými prováděcími partnery, které umožní nákup zemědělských podniků a rozšíření inovativních technologií.	2025–2027 a poté nová biohospodářská strategie EU
Dobrovolné akce na úrovni členských států		
Zlepšení přístupu k úvěrům prostřednictvím podpůrných bank	Spolupracovat s národními podpůrnými bankami při vytváření programů, které zlepšují přístup zemědělců k úvěrům.	Od 4. čtvrtletí 2025

B. Přístup ke znalostem a dovednostem

Klíčovými faktory, které mladým zemědělcům umožní úspěch, jsou přizpůsobená odborná příprava a dovednosti pro založení a udržení životaschopných zemědělských podniků. Problémy vznikají již dlouho před založením zemědělského podniku, kdy je třeba se orientovat ve složitých právních a finančních rámcích a připravit podnikatelské plány, které vyváží hospodářskou životaschopnost se sociální a environmentální udržitelností. Se strukturovanými podpůrnými systémy, které poskytují odbornou přípravu, poradenství a odborné vedení před založením zemědělského podniku, během něj i po něm, se riziko neúspěchu snižuje. Problémy s předáváním dovedností při přebírání nebo přizpůsobování rolí ve stávajících rodinných podnicích se liší od problémů, které se týkají první generace zemědělců.

Kromě plánování a rozvoje podnikání musí vzdělávání a odborná příprava v zemědělství a poradenské služby pokrývat vznikající výzvy a příležitosti, jako je změna klimatu, úbytek biologické rozmanitosti, digitalizace, integrace energie z obnovitelných zdrojů nebo inteligentní zemědělské postupy založené na evropských kosmických systémech, jako jsou Copernicus a Galileo. Stejně důležitá je finanční gramotnost, jak je zdůrazněno ve strategii EU v oblasti finanční gramotnosti ⁽³⁵⁾, která mladým zemědělcům umožňuje účinně řídit investice, úvěry a rizika a činit informovaná rozhodnutí v zájmu dlouhodobé životaschopnosti. Pro udržitelnou transformaci odvětví je zásadní poskytnout mladým a novým zemědělcům dovednosti a nástroje, aby si osvojili agroekologické postupy, kombinovali digitalizaci s (omezenou) pracovní silou a zapojili se do přidávání hodnoty např.

⁽³⁵⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o strategii EU v oblasti finanční gramotnosti.

prostřednictvím biohospodářských podniků. K zajištění dostupnosti znalostí a dovedností jsou klíčové příležitosti k celoživotnímu učení, formáty rozvolněné odborné přípravy, výměny a digitální nástroje. Kromě toho je pro začlenění a rozšíření příležitostí zásadní cílené úsilí o zapojení zemědělců pracujících na částečný úvazek, zemědělských pracovníků, žen a skupin ve zranitelných situacích.

Dostupné platformy pro spolupráci, které podporují sdílení znalostí, vybavení a služeb, pomáhají snižovat náklady, posilovat odolnost komunit a podporovat inovace. V rámci stávajícího VFR se prostřednictvím partnerství pro zemědělsko-potravinářské odvětví v rámci Paktu pro dovednosti ⁽³⁶⁾ podporují zúčastněné strany při prohlubování dovedností a rekvalifikaci v kontextu ekologické a digitální transformace a nabízí znalosti, poradenství v oblasti financování a příležitosti ke spolupráci. Výzvami v oblasti dovedností v zemědělství se rovněž zabývají centra excelence odborného vzdělávání v rámci programu Erasmus+. S ohledem na příští víceletý finanční rámec je nezbytné pokračovat v podpoře a sbližování prostřednictvím iniciativ, jako je evropské inovační partnerství v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti (EIP-AGRI), a sladěných nástrojů SZP, aby se zvýšila schopnost mladých zemědělců a nových účastníků přijímat a vyvíjet řešení společně.

Program Horizont Evropa nyní zahrnuje zvláštní klastr 6 týkající se zemědělství a bioekonomiky, který vytváří nové příležitosti pro propojení podpory ze SZP a ECF s pokročilým výzkumem a inovacemi, což zajistí, že mladí zemědělci budou moci přímo využívat řešení financovaná EU. Snadnější přístup k těmto znalostem je spolu s iniciativami, jako je evropské inovační partnerství v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti (EIP-AGRI), a sladěnými nástroji SZP nezbytný pro zvýšení schopnosti mladých zemědělců a nových účastníků trhu přijímat a vyvíjet řešení společně.

Mnoho zemědělců je zároveň držiteli lesů, takže přístup ke specializovanému lesnickému školení, včetně bezpečných pracovních postupů, je zásadní pro správné obhospodařování lesů, odolnost venkova a bezpečnost v příhraničních oblastech.

Stěžejní iniciativy

- **Program Erasmus pro mladé podnikatele (EYE)** je účinným nástrojem na podporu generační obměny v zemědělství. Je určen pro podnikatele a umožňuje novým a mladým zemědělcům získat důležité podnikatelské dovednosti, sebedůvěru a kontakty díky spolupráci se zkušenými podnikateli ve více než 40 zemích. Cílem Komise je zvýšit viditelnost ve venkovských oblastech, aby jej mohlo využívat více mladých a nových zemědělců.
- **Platforma „Ženy v zemědělství“:** jejím cílem bude přilákat více žen do zemědělství, podporovat rovné příležitosti, výměnu zkušeností a mentoring, uznávat klíčovou roli žen v budoucnosti zemědělství a rozvoji venkova.
- **Balíček osvědčených postupů „Zemědělci budoucnosti“ pro všechny zemědělské školy v EU** Balíček studentům poskytne jasné a praktické příklady moderních zemědělských přístupů, jako jsou diverzifikace, digitální nástroje, udržitelnost a spolupráce v rámci nových obchodních modelů. Tyto příklady ukazují, že moderní zemědělství je inovativní a propojené s širším hospodářstvím. Jejich začlenění do vzdělávání pomáhá studentům vnímat zemědělství jako dynamickou kariéru orientovanou na budoucnost.

⁽³⁶⁾ [Pakt pro dovednosti – zemědělsko-potravinářský ekosystém.](#)

Opatření navržená v SZP na období 2028–2034		
Posílení systému AKIS a poradenských služeb pro mezigenerační spolupráci	Začlenit do zemědělského znalostního a inovačního systému (AKIS) přizpůsobeného školení pro mladé zemědělce s cílem podpořit generační obměnu. Mladí zemědělci dostávají odborné vedení před založením zemědělského podniku i po něm, které zahrnuje přístup k půdě, plánování podnikání, technické a právní otázky a otázky udržitelnosti se zaměřením na inovativní řešení.	Nová SZP – od roku 2028
Opatření navrhovaná v rámci jiných politik EU		
Výzkum a inovace zaměřené na potřeby mladších generací	Využít financování z programu Horizont Evropa k podpoře generační obměny v odvětví, a to poskytováním výzkumu a inovací přizpůsobených potřebám mladých generací, zapojením mladých zemědělců do inovačního procesu a podporou souvisejících poradenských služeb.	Pracovní program Horizont Evropa na rok 2027
Dobrovolné akce na úrovni členských států		Nepovinné
Inovace zemědělských dovedností	Využívat inteligentní specializaci, platformu talentů a partnerství pro dovednosti v oblasti zemědělství a potravinářství v rámci Paktu pro dovednosti k podpoře inovací, změně kvalifikace a udržení talentů ve venkovských oblastech. Regiony by měly ve strategiích pro inteligentní specializaci upřednostňovat zemědělství a generační obměnu. Platforma talentů může přilákat mladé lidi prostřednictvím přizpůsobeného vzdělávání a mobility, zatímco zemědělsko-potravinářské subjekty by se měly zapojit do paktu, aby společně rozvíjely odbornou přípravu a prohlubovaly dovednosti mladých zemědělců a nových účastníků v oblasti inovativních technologií. Centra excelence odborného vzdělávání v rámci programu Erasmus+ podporují nadnárodní sítě, které se zabývají odvětvovými a průřezovými výzvami v oblasti dovedností.	Od 4. čtvrtletí 2025
Flexibilní a modernizované zemědělské vzdělávání a odborná příprava	Přizpůsobit osnovy a nabídnout flexibilní a přístupné formáty s novými nebo stávajícími digitálními nástroji tak, aby vyhovovaly potřebám zemědělců pracujícím na částečný úvazek a řešily nové výzvy, včetně strategií diverzifikace a příjmů.	Od 4. čtvrtletí 2025
Podpora organizací mladých zemědělců	Řízení financování a programů na podporu organizací mladých zemědělců a zajištění toho, aby byly jejich názory vyslyšeny.	Od 4. čtvrtletí 2025
Využití iniciativy ALMA k podpoře objevování a zvyšování přitažlivosti zemědělství pro NEET	ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve – stanovit si cíl, učit se, osvojit si dovednost, dosáhnout cíle) je iniciativa EU v oblasti sociálního začleňování, která pomáhá osobám NEET, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, znovu se začlenit do společnosti prostřednictvím rozvoje měkkých dovedností a poskytováním přizpůsobené podpory. I když se výměny v zemědělství neomezují pouze na jedno odvětví, mohly by zvýšit povědomí o jeho atraktivitě. Zapojení zemědělců do přijímání účastníků na stáže v zahraničí by mohlo podpořit rozvoj dovedností a povzbudit mladé lidi, aby uvažovali o práci v zemědělství. Začlenění tohoto přístupu do vnitrostátních systémů AKIS by mohlo posílit zaměstnanost na venkově a generační obměnu.	Od 4. čtvrtletí 2025
Dobrovolné akce pro zúčastněné strany		Nepovinné
Vzájemné učení pro mladé a nové zemědělce	Organizace mladých zemědělců, družstva a partneři by měli poskytovat odborné vedení, odbornou přípravu a vzájemné učení s cílem posílit obchodní a vůdčí schopnosti mladých a nových zemědělců.	Od roku 2026

C. Přístup k půdě

Základem generační obměny je převod pozemků. Tento problém ilustruje nerovnováha ve vlastnictví půdy; zatímco většina starších zemědělců vlastní půdu, mladší generace jsou často omezeny na nájem – 15 milionů hektarů obhospodařují jako nájemci, zatímco 10 milionů jako vlastníci. Nájem je pro mnoho nových účastníků dostupnější možností, i když krátkodobý nájem může omezit jejich schopnost investovat a plánovat dlouhodobě.

Ačkoli v některých členských státech existují zvláštní správní režimy a ustanovení usnadňující převod zemědělských podniků, je včasné nástupnictví často náročné. Administrativní a fiskální demotivující faktory odrážejí zemědělce od toho, aby před odchodem do důchodu odevzdávali svá hospodářství. **Zjednodušená pravidla a cílené pobídky by zvýšily atraktivitu dřívějšího převodu.**

Předání zemědělského podniku po úmrtí zemědělce často brání složité právní rámce a vysoké daňové zatížení. I tam, kde existují daňové úlevy nebo zjednodušené předání, vedou tradiční postupy v některých regionech k roztržtosti, což komplikuje konsolidaci životaschopných zemědělských jednotek. Členské státy by měly tyto překážky řešit, aby usnadnily účinnější převod půdy na zemědělce. Komise proto začlení hospodářské a sociální aspekty související s generační obměnou do procesu evropského semestru, aby zajistila, že vnitrostátní politiky budou v souladu s cíli EU a že budou zavedeny odpovídající reformy.

Pro ty, kdo nemají přístup ke zděděné půdě, je nákup hlavní cestou k zemědělství, ale také tou nejobtížnější. Průměrná cena v EU je 11 791 EUR za hektar, ale v některých regionech dosahuje více než 280 000 EUR. Vzhledem k tomu, že úvěrů je nedostatek, podmínky splácení jsou náročné a návratnost investic je často skromná a nepředvídatelná, čelí mladí zemědělci velkým překážkám při vstupu na trh. Členské státy to mohou usnadnit prostřednictvím cenově dostupných úvěrových režimů, předkupních práv ve prospěch mladých zemědělců (nediskriminujících na základě státní příslušnosti) a specializovaných mechanismů k propojení zemědělců odcházejících do důchodu nebo vlastníků půdy se začínajícími zemědělci. Členské státy musí zároveň zakročit proti spekulativním akvizicím a zabírání půdy, aby byla zemědělská půda k dispozici pro zemědělskou činnost ⁽³⁷⁾.

Dostupnější možnost nabízí pronájem. Téměř polovina zemědělské půdy v EU se pronajímá, ale kvůli krátkodobým dohodám jsou noví účastníci zranitelní. Stabilitu a důvěru by zvýšily silnější dlouhodobé smlouvy a upřednostnění mladých zemědělců při přidělování obecní nebo veřejné půdy.

Objevují se také alternativní modely, které zahrnují pozemkové banky, komunitní pozemkové trusty a zemědělské inkubátory. Mají-li se stát životaschopnými ve velkém měřítku, potřebují podpůrné právní rámce a regionální podporu. Jiné konkurenční způsoby využití půdy zároveň snižují dostupnost zemědělské půdy a zvyšují cenu půdy na úkor zemědělství. Zábor půdy snižuje dostupnost zemědělské půdy. Pokračující přeměna zemědělské půdy pro účely městského a průmyslového využití zvyšuje ceny a omezuje přístup mladých zemědělců.

⁽³⁷⁾ Výbor pro světovou potravinovou bezpečnost (2012), *Nezávazné pokyny pro odpovědnou správu půdy, rybolovu a lesů v kontextu vnitrostátního potravinového zabezpečení*, FAO, Řím.

Členské státy by měly zajistit soulad s cílem EU „nulový čistý zábor půdy do roku 2050“⁽³⁸⁾ prostřednictvím razantnější ochrany zemědělské půdy při územním plánování.

Pozemkové politice v celé EU by prospěla intenzivnější spolupráce a sdílení údajů mezi členskými státy. Na podporu tohoto záměru Komise připravuje analytický základ pro **Evropskou observatoř pro půdu**, která by měla sloužit jako diskusní fórum, jež by pomohlo odstranit informační nedostatky a zvýšit transparentnost transakcí s pozemky, cen, změn využití a tržních trendů. Poskytne členským státům důkazy a nástroje pro navrhování spravedlivějších a účinnějších opatření, která budou přizpůsobena jejich vnitrostátním podmínkám a zároveň přispějí ke společným cílům EU včetně generační obměny.

Stěžejní iniciativy

- **Evropská observatoř pro půdu**, která by zlepšovala transparentnost půdy, pomáhala zemědělcům v přístupu k dostupné půdě, podporovala předávání zemědělských podniků, byla podkladem pro politiku, zabráňovala spekulacím s půdou a usnadňovala novým účastníkům zahájení zemědělské činnosti.
- **Vnitrostátní politiky v oblasti půdy**, které mají řešit překážky přístupu, bránit spekulativním akvizicím a sladit se s cíli EU v oblasti generační obměny, které mají být zahrnuty do evropského semestru.

Opatření navrhovaná v rámci jiných politik EU		
Posouzení trhu s pozemky pro generační obměnu	Provést dvě vzájemně propojené studie s cílem lépe porozumět překážkám generační obměny v zemědělství, které souvisejí s půdou: 1. prozkoumat financionalizaci zemědělské půdy a její socioekonomické a environmentální důsledky a 2. analyzovat vývoj cen zemědělské půdy ve vztahu k agroenvironmentálním a sociálním faktorům.	Do 4. čtvrtletí 2026
Dobrovolné akce na úrovni členských států		
Služby mobility půdy	Podporovat důvěrné programy mobility půdy, které propojují vlastníky půdy s novými účastníky prostřednictvím pronájmů, partnerství, podílnického hospodaření a nástrojů pro párování půdy. Podporovat právní rámce, které zajišťují dlouhodobé pronájmy a podporují stabilitu nájemních smluv s cílem umožnit postupné přebírání zemědělských podniků a investice mladých zemědělců. Na základě iniciativ členských států by síť EU propojila vnitrostátní platformy.	Od 4. čtvrtletí 2025
Alternativní modely vlastnictví a převodu podniků	Podporovat mezigenerační a zaměstnanci řízené převody vlastnictví, včetně odkupů zaměstnanci, kdy zaměstnanci získávají podíly na zemědělských podnicích, a také družstevní modely správy půdy. Upřednostňovat podporu modelů, které umožňují postupný nebo kolektivní převod vlastnictví.	Od 4. čtvrtletí 2025
Pozemkové banky a opětovné využití opuštěných pozemků	Podporovat veřejné pozemkové banky, které spravují opuštěné nebo roztržité pozemky a mění způsob jejich využití a usnadňují přístup mladým zemědělcům a novým účastníkům. Podporovat mechanismy družstevního pronájmu tam, kde je to vhodné.	Od 4. čtvrtletí 2025

⁽³⁸⁾ Evropská komise (2011), *Plán pro Evropu účinněji využívající zdroje*, COM(2011) 571, Brusel, který stanoví cíl nulového záboru půdy v čistém vyjádření do roku 2050; potvrzeno v dokumentu Evropské komise (2021) *Strategie EU pro půdu do roku 2030*, COM(2021) 699, Brusel.

Zapojení finančních institucí ve vlastnictví státu	Podporovat finanční instituce, aby podporovaly přístup k zemědělské půdě a její rozvoj tím, že budou nabízet finanční produkty, jako jsou úvěry na nákup, úvěrové záruky a subvencované úrokové sazby na meliorace a pozemkové úpravy, čímž pomohou mladým zemědělcům překonat finanční překážky a zlepšit životaschopnost zemědělských podniků.	Od 4. čtvrtletí 2025
Nižší náklady na transakce s půdou pro malé zemědělské podniky	Podporovat reformy a dotace s cílem snížit vysoké náklady na evidenci a transakce s půdou, které jsou hlavní překážkou pro mladé zemědělce. Aby bylo možné zabránit spekulacím a zároveň nebránit novým účastníkům, je možné zvážit osvobození od poplatků pro malé zemědělské podniky nebo jejich snížení, například stanovením prahových hodnot nebo přizpůsobením nákladů velikosti půdy.	Od 4. čtvrtletí 2025

D. Odolnost, spravedlivé životní podmínky a přístup k novým zdrojům příjmů

Obměna zemědělství závisí nejen na přístupu k půdě, dovednostem nebo financím, ale také na celkových hospodářských příležitostech v zemědělství a atraktivitě života na venkově. Pokud možnosti výdělku, služby a kvalita života zaostávají za městskými standardy, mnoho mladých lidí se zdráhá zůstat nebo se vrátit do zemědělství a venkovských oblastí. Společná zemědělská politika hraje zásadní roli při zajišťování hospodářské životaschopnosti a přitažlivosti zemědělství a dalších činností ve venkovských oblastech EU, přičemž se doplňuje s politikou soudržnosti a dalšími politikami EU. Středisko pro sledování venkovských oblastí ⁽³⁹⁾ poskytuje aktuální údaje a analýzy o podmínkách na venkově, odolnosti těchto oblastí a kvalitě života a podporuje tvorbu politik založenou na důkazech.

V souladu s evropským pilířem sociálních práv je dále nezbytné zlepšit přístup ke zdravotní péči, péči o děti, péči o seniory, dopravě, bydlení, místní infrastruktuře, vzdělávání a odborné přípravě, pracovním příležitostem (pro mladé lidi a rodinné příslušníky zemědělců) a sociální podpoře poskytované flexibilními a dostupnými formami a posílené digitálními nástroji a komunitními sítěmi, aby bylo zemědělství slučitelné s rodinným životem a aby se zabránilo izolaci a vyliďňování.

Příklady služeb pro venkov, které podporují zemědělce

- **Rakousko – družstva péče o děti na venkově:** komunitní iniciativy péče o děti, které rodinám zemědělců umožňují sladit rodinné a pracovní povinnosti.
- **Finsko – mobilní jednotky zdravotní péče a sociálních služeb:** přinášejí základní zdravotní a sociální podporu přímo do odlehlých venkovských oblastí, čímž zlepšují kvalitu života a snižují tlak na zemědělské domácnosti.

Rozhodující roli může sehrát také silnější sociální ochrana a sociální služby přizpůsobené zemědělcům. Stabilní příjmy, zdravotní pojištění (včetně péče o duševní zdraví a dlouhodobé péče), rodičovská dovolená a péče a přiměřené důchody jsou jistotou, kterou noví účastníci potřebují, aby mohli riskovat a budovat kariéru v zemědělství. Inkluzivní systémy, které podporují, propojují a přitahují všechny zemědělce, včetně zemědělců na částečný úvazek, žen a skupin ve zranitelných situacích a které se zabývají problémy duševního zdraví ve venkovských oblastech, posilují spravedlnost a odolnost všech venkovských komunit.

⁽³⁹⁾ Středisko EU pro sledování venkova, Rural-vision.europa.eu

Zároveň je pro odolnost klíčová hospodářská diverzifikace. Mladí zemědělci, kteří dokáží kombinovat tradiční zemědělství s postupy šetrnými ke klimatu, novými bioekonomickými podniky a hodnotovými řetězci, agroturistikou, výrobou energie z obnovitelných zdrojů nebo digitalizací, získají konkurenceschopnost a dlouhodobou životaschopnost. Místní potravinové systémy, od krátkých dodavatelských řetězců až po komunitou podporované zemědělství, zvyšují stabilitu příjmů a posilují sociální vazby a zároveň více propojují spotřebitele s potravinami na jejich talíři. Možnosti financování zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů v zemědělských podnicích mohou navíc snížit počáteční investiční překážky a vést k dlouhodobému snížení nákladů a potenciální zdroje příjmů, což posílí životaschopnost zemědělských podniků i energetickou odolnost venkova.

Jedním z přetrvávajících problémů je vnímání; zemědělství je stále často považováno za náročné a zastaralé povolání. Změna tohoto obrazu prostřednictvím prezentace inovací, udržitelnosti a dostupné podpory bude mít zásadní význam pro přilákání nových generací. Využití nových komunikačních kanálů a sociálních médií by mohlo oslovit a zaujmout mladší publikum a přimět je ke zvážení zemědělství jako profesní dráhy, která nabízí flexibilitu, kvalitní život v blízkosti přírody a smysluplný přínos pro společnost.

Tato opatření mohou společně vytvářet živější, rozmanitější a odolnější venkovské oblasti, místa, kde mladí lidé chtějí žít, pracovat a investovat do své budoucnosti. To je základem pro trvalou generační obměnu evropského zemědělství.

Stěžejní iniciativy

- *V rámci nového návrhu SZP by pomocné služby pro zemědělství zavedly podporu pro zemědělce, kteří si chtějí vzít volno z důvodu nemoci, úrazu, rodičovských povinností, péče (a to také o starší zemědělce), dovolené nebo školení. Finanční prostředky by měly pokrýt zřízení pomocných služeb a mzdy pro náhradní pracovníky během krátkodobé nepřítomnosti.*
- *Velvyslanci venkovské mládeže. Evropská komise zřídí program velvyslanců venkovské mládeže. Budou vybráni a podporováni mladí lidé, kteří budou působit jako obhájci zemědělství a života na venkově a aktivně přispívat do politických diskusí. Prostřednictvím osvětové činnosti, vyprávění příběhů a zapojení vrstevníků pomohou velvyslanci změnit vnímání veřejnosti, vzbudit větší zájem mladých lidí a zlepšit celkový obraz zemědělství a venkovských oblastí v celé Evropě.*

Opatření navrhovaná v rámci stávající SZP a v návrhu SZP na období 2028–2034		
Investice do energetické a klimatické transformace	Podporovat projekty energie z obnovitelných zdrojů v zemědělských podnicích a investice do přizpůsobování se změně klimatu s cílem zvýšit odolnost mladých zemědělců vůči klimatickým rizikům.	Stávající a nové plány SZP
Strategie pro venkov, infrastruktury a diverzifikace podnikání	Podporovat integrovaný přístup k venkovským oblastem v plánech národního a regionálního partnerství a v programování integrovaných nástrojů územního rozvoje a poskytovat finanční prostředky na dostupnou venkovskou infrastrukturu a služby, zejména v odlehklých oblastech, jako jsou nejvzdálenější regiony EU, včetně konektivity a dopravy, s cílem zlepšit životaschopnost života na venkově.	Aktuální pro investice do infrastruktury, nová SZP, plány NRPP – od roku 2028
LEADER / komunitně	Podporovat místní rozvoj venkova a vytváření sítí prostřednictvím programu LEADER / komunitně vedeného místního rozvoje, podporovat zapojení mládeže a žen a snižovat izolaci venkova.	Současná SZP a Fond NRP

vedený místní rozvoj		
Opatření navrhovaná v rámci jiných politik EU		
Koordinovaná činnost pro venkovské oblasti na úrovni EU	Podporovat opatření na podporu atraktivity venkovských oblastí v několika oblastech politiky, včetně vzdělávání a odborné přípravy, energetických společenství, konektivity, bioekonomiky a zapojení mládeže prostřednictvím aktualizovaného Akčního plánu EU pro venkov. Posílit úsilí o zesílení hlasů z venkova, vytváření sítí a koordinaci opatření pro venkovské oblasti prostřednictvím Paktu pro venkov v letech 2026 a 2027.	1. čtvrtletí 2026
Podpora sociálního zemědělství ⁽⁴⁰⁾	Podpořit dobrovolnictví v sociálních zemědělských podnicích zapojením Evropského sboru solidarity a zároveň podpořit členské státy v rozvoji iniciativ pro mladé zemědělce poskytujících dostupné sociální a pečovatelské služby ve venkovských oblastech.	4. čtvrtletí 2026
Uhlíkové zemědělství, trhy a odolnost	Nařízení EU o rámci pro certifikaci pohlcování uhlíku a uhlíkového zemědělství (CRCF) nabízí možnost propojit na dobrovolné bázi zemědělce, lesníky a správce půdy s trhy s uhlíkem, což jim poskytne dodatečný tok příjmů a posílí jejich konkurenceschopnost a odolnost jejich zemědělských podniků.	Od 4. čtvrtletí 2025
Dobrovolné akce na úrovni členských států		Nepovinné
Místní přidaná hodnota v potravinových systémech	Podporovat místní a regionální potravinové strategie a inovační strategie související s potravinami, podporovat přímý prodej prostřednictvím místních trhů a trhů v zemědělských podnicích a zlepšovat propojení měst a venkova, pomáhat mladým a novým zemědělcům v přístupu k příležitostem a podporovat komunitní zemědělství, zpracování a maloobchod.	Od 4. čtvrtletí 2025

E. Nástupnictví a odchod do důchodu

Pro zajištění generační obměny v zemědělství mají zásadní význam důchodové systémy a plánování nástupnictví. Je nezbytné, aby starší zemědělci, kteří chtějí odejít do důchodu, měli možnost a prostředky učinit tak důstojně a s finančním zajištěním. V celé EU mnoho starších zemědělců odkládá odchod do důchodu kvůli nedostatečnému důchodovému zabezpečení a nedostatku reálných alternativ k příjmům ze zemědělství. Tato finanční nejistota často vede k neochotě převádět půdu nebo se stáhnout z aktivní činnosti, což snižuje mobilitu půdy a brání mladším zemědělcům vstoupit do odvětví a usadit se v něm.

Společná zemědělská politika má v této souvislosti často společenský význam. Pro mnoho starších zemědělců, kteří nemají odpovídající nároky na důchod, představují platby v rámci SZP jediný příjem a stávají se záchrannou sítí. To zdůrazňuje potřebu doplňkových vnitrostátních opatření k posílení sociální ochrany a možností odchodu do důchodu, která by zemědělce dostatečně zajistila.

Plánování nástupnictví je stejně důležité, přesto zůstává významnou překážkou. Bez právní a poradenské podpory může být převod zemědělských podniků zpožděn nebo špatně

⁽⁴⁰⁾ Sociální zemědělství (nebo také *care farming*) znamená využívání zemědělských činností k poskytování zdravotních, sociálních nebo vzdělávacích služeb skupinám ve zranitelných situacích a zároveň diverzifikaci zemědělských činností a přispívání k rozvoji venkova.

řízen, což způsobuje konflikty a nejistotu. Včasné plánování je klíčové pro dlouhodobou životaschopnost a zároveň umožňuje starším generacím stáhnout se postupně, zůstat zapojeni, pokud si to přejí, a předat odpovědnost strukturovaným způsobem, který respektuje jejich roli a zkušenosti.

Evropský semestr bude nadále sledovat, jak vnitrostátní politiky v oblasti důchodů a sociální ochrany přispívají k dosažení přiměřeného příjmu ve stáří a přístupu k sociální ochraně pro různé profesní skupiny, včetně zemědělců.

Příklady důchodových systémů podporujících generační obměnu

- **Německo** – Německá zemědělská penzijní banka podporuje předávání zemědělských podniků tak, že zemědělcům odcházejícím do důchodu poskytuje důchodový příjem a sociální pojištění.
- **Francie** – přizpůsobené důchodové systémy poskytují podobnou podporu a ukazují, jak může přizpůsobená sociální ochrana generační obměnu v zemědělství usnadnit.

Uspěšné systémy mají společné klíčové vlastnosti: zahrnují všechny rodinné příslušníky, aby se předešlo výpadkům příspěvků; Nabízejí flexibilní příspěvky založené na příjmech nebo paušální příspěvky, které odrážejí variabilitu příjmů zemědělských podniků, a spoléhají se na veřejné dotace, které jsou správně považovány za investice do rovnosti na venkově a do bezpečnosti potravin. Jasně právní definice a spravedlivé testování prostředků dále zajišťují inkluzivitu.

Investice do adekvátních a stabilních důchodových systémů pro zemědělce nejsou v konečném důsledku pouze otázkou sociální spravedlnosti, ale také strategickým nástrojem pro zajištění generační obnovy, mobility půdy a dlouhodobé udržitelnosti zemědělství EU.

Stěžejní iniciativy

- *Navázání přímých plateb na důchodový věk zemědělců do roku 2032, jak se navrhuje v SZP na období po roce 2027. Zemědělci v důchodovém věku, kteří pobírají důchod, již nebudou mít nárok na přímé platby, což podpoří mezigenerační předávání.*
- *Začlenění příslušných aspektů týkajících se generační obměny v souvislosti s nástupnictvím do evropského semestru, zakomponování reforem v oblasti penzí, odchodu do důchodu a převodu zemědělských podniků do vnitrostátních rámců politiky usnadní včasné nástupnictví, mobilitu půdy a jistotu příjmu zemědělců v důchodu.*

Opatření navržená v SZP na období 2028–2034		Harmonogram
Podpora plánování předávání zemědělských podniků prostřednictvím systému AKIS	Poskytovat cílené školení a poradenské služby prostřednictvím systému AKIS na podporu hladkého a včasného předávání zemědělských podniků. Starší zemědělci by měli obdržet poradenství v oblasti právního, finančního a dědického plánování, zatímco mladí zemědělci by měli být proškoleni v oblasti nástupnictví, kontinuity činnosti a plánů modernizace. Zprostředkovat společná plánovací setkání mezi generacemi za podpory vyškolených poradců nebo mediátorů s cílem vypracovat jasné a realistické plány převodu.	Nová SZP – od roku 2028

Opatření navrhovaná v rámci jiných politik EU		
Zlepšení znalostí v oblasti daní a předávání zemědělských podniků	Studie o tom, jak politiky v oblasti dědické a darovací daně ovlivňují předávání zemědělských podniků v jednotlivých členských státech, na základě údajů z Evropské observatoře pro půdu. Identifikovat daňové a právní překážky, které zpožďují nebo komplikují včasné převody, a vytvořit tak základ pro reformy, které usnadní dřívější odchod do důchodu, plynulejší nástupnictví a efektivnější generační obměnu.	Od 4. čtvrtletí 2026
Výměna osvědčených postupů	Podporovat přechod ze zemědělské činnosti do důchodu, propojit přímé platby s důchodovým věkem, podporovat výměnu osvědčených postupů v oblasti přístupu zemědělců k systémům sociálního zabezpečení prostřednictvím společné diskuse s členskými státy.	2. čtvrtletí 2026
Dobrovolné akce na úrovni členských států		Nepovinné
Důchodové systémy	Zajistit odpovídající přístup k důchodovým systémům, které starším zemědělcům a zemědělským pracovníkům poskytují dostatečné důchodové zabezpečení.	Od 4. čtvrtletí 2025
Právní předpisy pro usnadnění převodu zemědělských podniků	Přijmout legislativní opatření v oblastech, jako je zdanění, dědictví a převod půdy, která usnadní předávání zemědělského majetku z jedné generace na druhou.	Od 4. čtvrtletí 2025
Sociální zabezpečení a sociální služby	Zajistit stabilitu, odstranit nerovnost mezi ženami a muži a podporovat životní změny prostřednictvím inkluzivního sociálního zabezpečení pro zemědělce, včetně žen, důchodců a osob se zdravotním postižením a dalších zranitelných skupin, a zajistit přístup k vysoce kvalitním a cenově dostupným sociálním službám, včetně dlouhodobé péče.	Od 4. čtvrtletí 2025
Dobrovolné akce pro zúčastněné strany		Nepovinné
Společné mezigenerační předávání zemědělských podniků	Organizace zemědělců zastupující starší i mladší generace spolu s družstvy, poradenskými službami a venkovskými sítěmi by měly spolupracovat na mezigenerační spolupráci a poskytovat školení o předávání zemědělských podniků, plánování nástupnictví a právních/finančních aspektech předávání.	Od 4. čtvrtletí 2025

ZÁVĚR

Strategie generační obměny v zemědělství je postavena na klíčových stěžejních projektech podporovaných komplexním souborem iniciativ, které by mohly být realizovány na vzájemně propojených úrovních: iniciativy v rámci současné a budoucí SZP, iniciativy v rámci jiných politik EU, opatření vedená členskými státy, které jsou kompetentní v klíčových oblastech, jako je přístup k půdě, daňová politika, vzdělávání a důchody, a nakonec opatření zúčastněných stran. Překonání hlavních překážek vyžaduje silné zapojení na vnitrostátní a regionální úrovni.

Tato strategie stanoví jasnou cestu k podpoře generační obměny v evropském zemědělství tím, že politické ambice přemění na praktické kroky. Poskytuje rámec, který propojuje různé politiky a úrovně řízení s cílem řešit překážky, s nimiž se potýkají mladí lidé, a podporovat spravedlivé podmínky pro starší zemědělce, kteří odvětví opouštějí, mimo jiné

prostřednictvím vhodných důchodových a penzijních systémů. Zavádí také novou platformu „Ženy v zemědělství“, která podporuje rovné příležitosti a vytváření sítí. Zvláštní pozornost je věnována zemědělcům mladším 40 let, kteří mají největší potíže s přístupem k financování a úvěrům, a zároveň je uznána zásadní úloha nových zemědělců všech věkových kategorií při udržování potravinových systémů EU, životaschopnosti venkova a environmentálního dědictví.

Komise navrhla, aby všechny členské státy do roku 2028 zavedly vlastní strategii generační obměny v zemědělství v rámci svých vnitrostátních a regionálních plánů partnerství, která by kombinovala opatření v rámci zemědělské politiky EU, vnitrostátních politik v oblasti venkova, jakož i fiskálních a sociálních rámců. Komise vyzývá členské státy, aby přizpůsobily opatření svým specifickým potřebám a vzaly na vědomí různé zemědělské systémy, dědické a daňové právo a situaci na venkově v Evropě.

Dosažení cílů strategie vyžaduje **úzkou spolupráci mezi vnitrostátními a regionálními orgány a zemědělci všech generací s podporou politického vedení, účelového financování a dlouhodobého závazku všech aktérů.** Tyto faktory jsou zásadní pro navrhování účinných intervencí závislých na dané situaci a pro uvolnění potenciálu nové generace.

Tyto snahy doplňují komunikace, propagace a podpora diverzifikace zemědělských podniků, které zvyšují prestiž zemědělství jako atraktivního, smysluplného a životaschopného povolání a zároveň zdůrazňují širší společenský význam generační obměny pro budoucnost evropských potravinových systémů a venkovských komunit.

Tato opatření jsou společně základem pro trvalou generační obměnu evropského zemědělství.

Strategie odráží tyto ambice a vychází z návrhu SZP na období 2028–2034 a stanoví **ambiciózní cíl zvýšit do roku 2040 současný 12% podíl mladých zemědělců v EU na 24 %, pokud budou zahrnuti i noví zemědělci.** To je v souladu s doporučením Komise **vyhradit alespoň 6 % výdajů na zemědělství na generační obměnu,** což je důležité zejména pro členské státy, které v této oblasti zaostávají.

Komise bude pokračovat ve spolupráci s mladými zemědělci a hodlá zhodnotit dosažený pokrok během dialogů s mladými lidmi o politice, zejména během dialogu na jaře 2029, v posledním roce funkčního období současného sboru komisařů.